

Nyt om

ARBEJDERMUSEET

& ARBEJDERBEVÆGELSENS BIBLIOTEK OG ARKIV

april-september

2010 nr. 2

UDSENDT AF ARBEJDERMUSEETS VENNER

Forsideillustration: Museets gæster kan glæde sig til en ny spændende særudstilling med værker af Erik Hagens, bl.a. maleriet: *En ny morgen*, 1993-98. Olie på lærred 135 x 120 cm. Privateje. Læs mere om udstillingen på side 4-6.

Særudstillinger i 2010

STATSMINISTRE – 8 socialdemokrater

4. januar - 5. april 2010

ERIK HAGENS

Velfærdshverdag - i billeder fra 60'erne til nu

24. april - 15. august 2010

REVOLUTION I NORDEN

Den Finske Borgerkrig 1918

10. september - 30. december 2010

Åbningstider:

Museet: Alle dage kl. 10-16

Bibliotek og Arkiv: Mandag-torsdag kl. 10-16

Vejledning: Tirsdag og torsdag kl. 12-16

Tlf.: 33 93 25 75

Omvisninger på museet kan bestilles:

Mandag-torsdag kl. 13-16

Tlf.: 33 48 03 30

E-post: arbejdermuseet@arbejdermuseet.dk

Hjemmeside: www.arbejdermuseet.dk

Café & Ølhalle "1892":

Alle dage 11-17, køkkenet åbent 11.30-16.00

Tlf.: 33 33 00 18

E-post: cafeogaelhalle@arbejdermuseet.dk

NYT MEDLEMSTILBUD

Medlemmer af Arbejdermuseets Venner, der har en e-mail-adresse, kan nu tilmelde sig og modtage museets pressemeddelelser, også kaldet nyhedsbreve. Dette gøres ved at gå ind på museets hjemmeside: www.arbejdermuseet.dk, hvor der på forsiden til venstre er nogle forskellige bokse med tekst, nemlig Kalender, Priser og adresse osv.

Man skal gå til den tredje boks, der hedder **Presse, Nyhedsbrev og RSS**. Nederst i denne boks står der: **Abonnér på RSS-Nyheder eller Pressemeddelelser**. Klik på ordet **Pressemeddelelser**. Der kommer nu et nyt vindue op, og her **indtaster man sit navn og sin e-mail adresse**. Der skal sættes flueben for "Modtag HTML". Afslut med at trykke **Abonnér**.

Man vil herefter modtage en e-mail, hvori man bliver bedt om at bekræfte, at man ønsker at modtage museets pressemeddelelser/nyhedsbreve. Får man ikke denne e-mail, er mailadressen ikke indtastet korrekt. Når man har bekræftet, modtager man fremover automatisk museets pressemeddelelser/nyhedsbreve. Man kan naturligvis når som helst framelde nyhedsbrevet.

Vi er meget glade for denne ekstra service fra museets side, der vil betyde yderligere information om museets mange aktiviteter året rundt - også dem, der ikke kan nå at komme med i bladet.

*Med venlig hilsen
Bestyrelsen*

Nyt om Arbejdermuseet udgives af Arbejdermuseets Venner. **Redaktion:** Henning Grelle, Preben Hansen, Bendt Thuesen, Peter Ludvigsen, Hanne Abildgaard, Jacob Bjerring-Hansen, Helle Leilund, Linda Nørgaard Andersen og Preben Sørensen (ansvarshavende redaktør). **Lay-out og tryk:** Ihle Grafisk Produktion, Broager. **Oplag:** 3.000 eksemplarer. Bladet udkommer d. 15/1, 15/4 og 1/10 med deadline 1 måned før. **Redaktionens adresse:** Redaktør Preben Sørensen, Sundgade 3, 6400 Sønderborg, tlf. 33 91 85 10. E-mail adresse: prebensorensen@bbsyd.dk **ISSN nr. 0907-0753.**

Fejringen af 100 året for 8. marts

Af Anette Eklund Hansen

Kvindernes internationale kampdag 8. marts blev i år en særlig stor fest- og kampdag, fordi det i år er 100 år siden, det blev vedtaget, at der hvert år skulle holdes en internationale kvindedag. Vedtagelsen skete på den Internationale socialistiske Kvindekongres, der blev holdt i København i 1910, som omtalt i forrige nummer af *Nyt om Arbejdermuseet*.

På FN's kvindekongres i 1975 blev 8. marts gjort til international kvindedag for hele verden. Dagen har siden været fejret af alle mulige kvindegrupper over hele verden. Dette var særligt tilfældet i år i København i anledning af 100 års dagen. Allerede i efteråret blev der oprettet en koordinationsgruppe og en hjemmeside (www.8marts2010.dk), som ramme for de forskelligartede aktiviteter. Omkring 50 grupper var repræsenterede, som f.eks. 8. Marts-initiativet, Kvinder for fred og Dannerhuset. Fagbevægelsens kvinder og kvinder fra Socialdemokratiet og venstrefløjspartierne var meget aktive både som arrangører og talere ved de mange arrangementer 8. marts.

Under sloganet "Lige løn, Lige ret og Lige vilkår – hvad venter vi på?" inviterede således et bredt udsnit

af organisationer fra LO, FTF og AC, samt arbejderbevægelsens politiske ungdomsorganisationer til fælles demonstration, som startede i Rømersgade foran Arbejdermuseet med taler og sange. Demonstrationen gik herefter videre til et stort arrangement i VEGA i det tidligere Folkets Hus på Vesterbro.

I et fuldt LO-hus på Islands Brygge blev dagen fejret med bål og brand. I løbet af de 3 timer arrangementet varede, holdt bl.a. Dennis Kristensen, FOA, Lizette Risgaard, LO, og Villy Søvnald, SF, taler, hvor kravet om ligeløn var et af de gennemgående temaer. Talerne vekslede med underholdning fortrinsvis af kvindelige kunstnere, blandt andre ild-artisterne Aroma.

Arbejdermuseet og ABAs første bidrag til fejringen af 8. marts og 100 året for

kvindekongressen består i oprettelsen af et undersite på vores hjemmeside www.arbejdermuseet.dk. Her kan man læse om 8. marts historie, kvindekongressen i 1910, korte biografier om datidens kvindepolitiske pionerer og se ABAs 8. martsplakater og foto.

Til markering af 100 året og fagbevægelsens 8. marts krav om ligeløn har Arbejdermuseet og ABA udarbejdet et hæfte om "Fagbevægelsen og ligeløn gennem 100 år" for FIU-ligestilling".

Museet og ABA fortsætter jubilæumsåret frem til 1. september med flere historier og kilder om kvindekongressen i 1910 på hjemmesiden, et hæfte til skoletjenesten om kvinders stemmeret, en foyerudstilling om kvindekongressen i 1910 og en kongres om arbejderkvindernes historie i 100 år, som afholdes på 100 årsdagen d. 27. august.

Erik Hagens: Velfærdshverdag – i billeder fra 60'erne til nu

Af Hanne Abildgaard

I 1999 viste Arbejdermuseet en lille udstilling af billedkunstneren Erik Hagens i tilslutning til museets daværende kulturhistoriske udstilling "Folkets århundrede". Erik Hagens' udstilling bestod af blot to malerier, som til gengæld var så store og komplekse, at de var udstillet i hvert sit rum og med en bänk overfor, så de besøgende kunne sætte sig til rette og give sig god tid til at gå på opdagelse i billederne.

De to malerier blev siden skilt fra hinanden, idet det ene, "Jeg er tilskuer", blev erhvervet af Arbejdermuseet med støtte fra Ny Carlsbergfondet, mens JP/Politikens Hus købte det andet, kaldet "På stranden". Disse to malerier mødes nu igen og forenes med over 150 andre værker af Erik Hagens på den store, retrospektive udstilling, som Arbejdermuseet viser 24. april.

Retrospektiv udstilling

Planerne om at benytte Erik Hagens' 70-års fødselsdag i år som anledning til en retrospektiv udstilling har været undervejs på Arbejdermuseet et par år. Erik Hagens er en stor billed-

fortæller og en af de eneste nutidskunstnere, der har påtaget sig at skabe billeder af danskernes hverdag.

Samtidig har det altid været hans mål at skabe billeder, der kan bruges af de mange – gerne i samarbejde med folkelige og politiske bevægelser. Under planlægningen af udstillingen er en række samarbejdspartnere kommet til, således at der nu bliver tale om en vandrestilling, der fortsætter til Vendsyssel Kunstmuseum, Rønnebæksholm og Bornholms Kunstmuseum.

Selvom Erik Hagens er velrepræsenteret på danske kunstmuseer, hænger mange af hans hovedværker i private hjem eller institutioner. Billederne til den retrospektive udstilling har således måttet hentes mange steder fra. Undervejs i denne proces er Arbejdermuseet blevet ejer af endnu et centralt værk, "Folke- og invalidepensionisternes 1. maj fra 1973", som museet har modtaget som gave fra Statens Kunstfond.

Hverdagens fællesskaber

Udstillingen spænder fra de store, fortællende og

minutøst gennemførte billeder fra 1970'erne, som formentlig hører til Erik Hagens' mest populære, frem til de allernyeste malerier, der kun lige kan nå at blive tørre, inden dørene åbnes til udstillingen.

1970'ernes malerier – ofte mangfoldiggjort som plakater – fortolker det moderne byliv med butikker, stilladser, kraner, trafik og forlystelsestempler. Et eksempel er "Sommer i den sorte firkant" fra 1975, der indledte en længere række store malerier fra København med vægt på dens miljø, liv og fællesskaber.

Karakteristisk for disse billeder er, at de sprænger det gængse perspektiv for at få plads til at folde fortællingerne ud. I maleriet "Palads" fra 1978 er der således åbnet huller i muren, så der kan blive plads til en masse sidefortællinger om alt det, der myldrer bag facaden, fra rotterne på loftet og de sværende biografgængere til opvaskerne i køkkenet.

Velfærdshverdag

Som helhed betragtet er Erik Hagens' værk præget af en utrættelig dokumentarisme,

Folke- og invalidepensionisternes 1. maj, 1973. Olie på lærred. 136 x 210 cm. Arbejdermuseet.

der indfanger dagliglivet i et masseopbud af detaljer – smukke såvel som hæslige. Det er tolkninger af det, der i udstillingens tvetydige titel kaldes vores nutidige "velfærdshverdag".

I de seneste års meget store, collageagtige malerier, har Erik Hagens imidlertid ladet den ydre og den indre verden spille sammen på en ny måde. Drømme og erindringer blander sig med indtrykkene fra omverdenen i billeder, der bl.a. handler om den truede intimitet. Overforsynet med information og indtryk fremstår det moderne menneske her prisgivet på en ny måde: Pris-

givet sansebombardementet fra omverdenen, som synes umuligt at stoppe, og som gør det vanskeligt at bevare det personlige, indre rum, der er nødvendigt for at overleve.

Rejsebilleder

Målet med udstillingen er at vise alsidigheden og bredden i Erik Hagens' værk, i særdeleshed inden for maleri og grafik, men eksempler på hans bogillustrationer, e-maljearbejder og skulpturer vil også komme med. Det samme gælder hans rejse-dagbøger.

På sine mange rejser tegner Erik Hagens for at trænge

ind i livet og atmosfæren, i første omgang for at se for alvor og fastholde oplevelsen. Udvalgte rejsetegninger bearbejdes videre og resulterer ofte i intense stemningsbilleder, og siden kommer der evt. malerier til verden med udgangspunkt i det tegnede materiale.

I Erik Hagens' rejsebilleder er det ikke de tre-stjernede seværdigheder, der er i centrum – Rom viser sig således som moderne industriby med larm og uoverskuelige motorvejsudfletninger, og i Peru finder han spisehuse, der vækker mindelser om 1930'ernes København.

Politisk kunst

Erik Hagens' indsats har ofte overskredet kunstverdenens og udtryksformernes traditionelle barrierer. Han har afprøvet grænserne mellem kunst og massemedium og mellem kunst og politisk handling, f.eks. da han under Vietnam-krigen malede bål og brand til opsætning ved den amerikanske ambassade. Som plakatkunstner har han arbejdet sammen med Vietnam-bevægelsen, venstrefløjens partier, solidaritetsbevægelser, anti-EF-bevægelsen, BZ og mange andre.

Hagens' plakater er teknisk set meget varierede og nyskabende, hvilket hænger sammen med, at han selv behersker både den kunstneriske og den håndværksmæssige side af arbejdet. Han har således suppleret sin uddannelse på Kunstakademiet med en uddannelse som litografisk trykker og udført et

stort arbejde på Eks-Skolens Trykkeri.

Erik Hagens' kunst er i tidens løb blevet kaldt meget forskelligt – socialrealisme, naivisme og naturalisme f.eks. – men ingen af betegnelserne forekommer særligt rammende som karakteristik af hans særlige bidrag til dansk kunsthistorie. Han har på en vis måde sine rødder i 1960'erne-avantgarde, hvis mål det bl.a. var at slippe kunsten løs i hverdagen. Men hertil føjede han den komplementære strategi: At lukke hverdagens larm ind i billederne. Det er denne unikke indsats, udstillingen og den tilhørende bog skal forsøge at yde retfærdighed.

Bog i stort format

I forbindelse med udstillingen udgives en gennemlustreret bog i stort format. Ud over at vise en bred vifte af Erik Hagens' værker er

målet med bogen at udfylde et tomrum i den kunsthistoriske behandling af både Erik Hagens' værk og af den særlige periode i dansk kunst, hvor han har været en aktiv medspiller. Erik Hagens har selv taget hånd om den grafiske tilrettelæggelse af bogen, lige som han har været en uvurderlig hjælp gennem hele forberedelsen af udstillingen.

Udstilling og bog har modtaget støtte fra 3F's Medie- og Kulturfond, Augustinus Fonden, Eduard Walthers Legat, Grafisk Almenvælgende Fond, Grosserer L.F. Foghts Fond, Knud Højgaards Fond, Kong Frederik og Dronning Ingrid's Fond, Konsul George Jorck og Hustru Emma Jorck's Fond og Strange Galholts Fond.

Udstillingen kan ses på Arbejdermuseet frem til 15. august.

Arbejdermuseet ny Top Attraktion

Foreningen Top Attraktioner har for første gang optaget medlemmer på Sjælland, nemlig Arbejdermuseet og Vikingeskibsmuseet i Roskilde. Med optagelse af disse to nye attraktioner har Top Attraktioner samlet rundt 5 millioner gæster om året.

Alle de 21 medlemmer af Top Attraktioner er store attrak-

tioner, men med vidt forskellige profiler og målsætninger. De tæller både forlystelsesparker, oplevelsesparker, museer, zoologiske haver, akvarier og sågar et slot. Fælles for dem er, at de alle har opnået mindst 4 stjerner i Danske Turist Attraktioners stjernemærkningsordning, hvilket Arbejdermuseet fik allerede i 2005.

Arbejdermuseet bliver årligt besøgt af mange gæster fra hele landet. "Den effektive markedsføring i Top Attraktioner, vil ikke alene bringe flere gæster fra hele landet, men også fra det sydlige Sverige og Norge, siger direktør Peter Ludvigsen, som ser meget frem til det nye samarbejde.

Et rummeligt sted: Festsalen i Arbejdernes Forsamlingsbygning

Af Inge Muurmand Jessen, praktikant

"Jeg kan stadig se det for mig; stå i det fine tøj og vente på at komme ind og gå rundt om træet, mens der blev spillet "Nissernes indtogsmarch"[Nissernes Vagtparade]. Der var så flot i hele salen med messing og spejle. Og til sidst fik vi altid en godtepose, hvor en mandarin lå øverst. Jeg kan stadig fornemme, hvordan den papirspose med nisse-motiver knitrede i hånden."

Arbejdermuseet efterlyser erindringer fra huset

Ovenstående erindring fra en juletræsfest i 1950'erne, har Arbejdermuseet modtaget for nylig. Arbejdermuseet skal i gang med en større restaurering af museets bygning, og i den forbindelse sættes der i et formidlingsprojekt fokus på husets historie – Arbejdernes første forsamlingsbygning fra 1879.

Fokus er ikke på de bygningsmæssige aspekter, men på alle de festlige, faglige og hverdagslige aktiviteter og begivenheder, der er foregået i forsamlingsbygningens over 130 år lange historie. Og her spiller netop festsalen en stor rolle: Festsalen er på mange måder husets kerne. Den

har dannet rammen om et utal af større og mindre begivenheder. Tobaksarbejderforbundet, Arbejdernes Radioforbund, De Kvindelige Herreskrædderes Fagforening, Træindustriarbejderforbundet, og mange andre, har afholdt årlige kongresser, jubilæer og faglige møder i festsalen. Mange forbund som Malerforbundet og Glarmestersvendenes Forbund havde kontorer i bygningen i kortere eller længere tid, og her var det naturligt at holde større arrangementer i salen. Juletræsfesterne var børnenes fest, men der blev også afholdt koncerter og foredrag for arbejdsløse.

Juletræsfesterne

Juletræsfesterne er en af de begivenheder fra Arbejdernes Forsamlingsbygning, som mange erindrer. En tradition, som skulle give arbejderne børn en mulighed for at opleve "rigtig jul" med stort juletræ, lys og godter. Netop som barndoms minder har juletræsfesterne printet sig ind i manges bevidsthed, og bliver flittigt nævnt i erindringer fra krigen og frem. En fortæller f.eks. om, hvordan hun som barn selv var en del af un-

derholdningen, hvor en flok børn blev klædt ud som nisser og marcherede ind i salen til tonerne af Nissernes Vagtparade. En anden husker sanglegene om juletræet med julemanden, hvor de skulle lege tog med sange for hvert stop på turen.

For arbejderbørnene var det en af de gange om året, hvor de sammen med familien gik ud og blev iklædt deres fineste puds. De var vant til at lege i baggården og på gaden, men her kunne de få lov at lege sammen i den store, fine sal, få en festlig oplevelse og måske endda en gave.

Koncerter og oplysende foredrag

Koncerter og foredrag har også været fast bestanddel af salens livscyklus. Arbejdsløse kunne nyde godt af oplysende foredrag af f.eks. Georg Brandes, eller høre oplæsninger fra Erasmus Montanus af Svend Aakjær, Jeppe Aakjærs søn. Ud over det litterære, var der i Studentersamfundets foredragsrækker op til og under Første Verdenskrig, fokus på samtidige teknologiske og videnskabelige landvindinger: Edisons opdagelser,

månen og solens bestanddele, lysspektrets hemmeligheder, fortidsdyr og vulkaner.

Idéen var, at også arbejderne skulle have adgang til kulturlivet. Da Studenter-samfundets foredragsrækker indledtes i 1910, var hen ved to tusind arbejdere mødt op. Cand. mag. Vilhelm Rasmussen udtrykte fra talerstolen glæde over, hvor mange der var mødt op, men også skuffelse: "[...] En Forsamling som denne er et Bevis paa, at Samfundet her forsømmer en Opgave ved ikke at træffe Foranstaltninger til, at ogsaa Arbejderne kan faa del i Kunsten."

På koncertfronten har festsalen lydt af både Wagners *Lohengrin*, såvel som mere

folkelige viser som *Bill's øjne* af Gustav Winckler. I januar 1910 spillede komponisten Fini Henriques for de arbejdsløse. Ifølge Aftenbladets skribent, var det sjældent, at han havde haft "et saadant publikum", dvs. i form af fattige arbejdere. Med sit fine violinspil, fik han, ifølge journalisten, dem til at glemme den triste januar-tid og deres arbejdsløshed og "lod dem se ind i en anden Verden."

Aftenen afsluttedes med operasang. Det blev til en storslået applaus, og det var "som der gik et Jordskælv gennem Salen". Journalisten konkluderede, at ejendommen Rømersgade 22 måtte være solidt bygget, "naar den kunde staa for det Bifald."

Faglige møder

Et billede af Arbejdernes Forsamlingsbygning pryder ofte de gamle fagforbunds jubilæumsskrifter. Festsalen var som sagt det naturlige samlingssted for kongresser og faglige møder. Efterhånden som fagforbundene sluttede sig sammen i større enheder, blev bygningen dog for lille til at huse de store arrangementer. Det faglige afspejles f.eks. i de træsnit, der hænger i salen med afbildninger af de forskellige fag, men også i fanerne, der ifølge traditionen blev hængt op i salen og stadig hænges op hver sommer.

I forbindelse med strejker, blev begivenheden ofte foreviget ved et gruppebillede foran festsalens indgang – gerne med forbundsfaner og

Juletræsfest i Arbejdernes Forsamlingsbygning. Her er vi til fest med ældre tobaksarbejdere i 1941.

Festsalen har dannet ramme om mange faglige arrangementer i nyere tid: Her et billede fra Guld- Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbunds kongres i 1951.

skilte. Da f.eks. bogbinderne i første halvdel af 1904 blev ramt af lock-out, blev der på behørig vis taget billede foran indgangen. Måske har man i samme forbindelse sunget med på følgende lock-out-vise, komponeret til lejligheden:

*"Me'ens vi samlet er i Klynge
Vil en lille Sang jeg synge
For at opretholde Modet,
Nu maa ingen tabe Ho'det
Thi skal vore Ord staa fast
Saa maa vi staa Last og Braft
Blot Gemytlighed hver Da'
Humør i Sprøjten skal vi ha'e"*

I Arbejdernes Forsamlingsbygning var der plads til fine koncerter og folkelige fester. Ved at samles, synge, nyde fællesskabet til fester, lytte til foredrag og koncert-er i samlet flok, lærte arbej-

derne hinanden at kende og kunne udveksle meninger og erfaringer. Men det var især det faglige arbejde på

kontorerne, på kongresserne og i krogene, der var med til at ruste dem til de faglige og politiske kampe.

EFTERLYSNING:

For at belyse bygningens mangefarvede historie, efterlyser Arbejdermuseet jeres erindringer, fotografier, smalfilm eller andet materiale, der kan belyse festlige begivenheder, hverdagen på kontorerne, strejkemøder, jubilæer, kongresser, foredrag, faglige møder, borgerlige konfirmationsfester o. lign. Alt har museets interesse, lige fra indbetaling af kontingent på fagforeningskontorerne til deltagelse i et fagligt møde eller en revyaften i festsalen. Det er netop den forskelligartede brug, der har gjort huset til et levende og et særligt sted.

Grav derfor gerne dybt i hukommelsen, gemmer og skuffer og kontakt:

Kitt Boding-Jensen, T. 33 48 03 21 eller på e-mail-adressen: kitt.boding.jensen@arbejdermuseet.dk

Så bygger vi igen...

Og nyt børnemuseum på vej næste år

Af Peter Ludvigsen

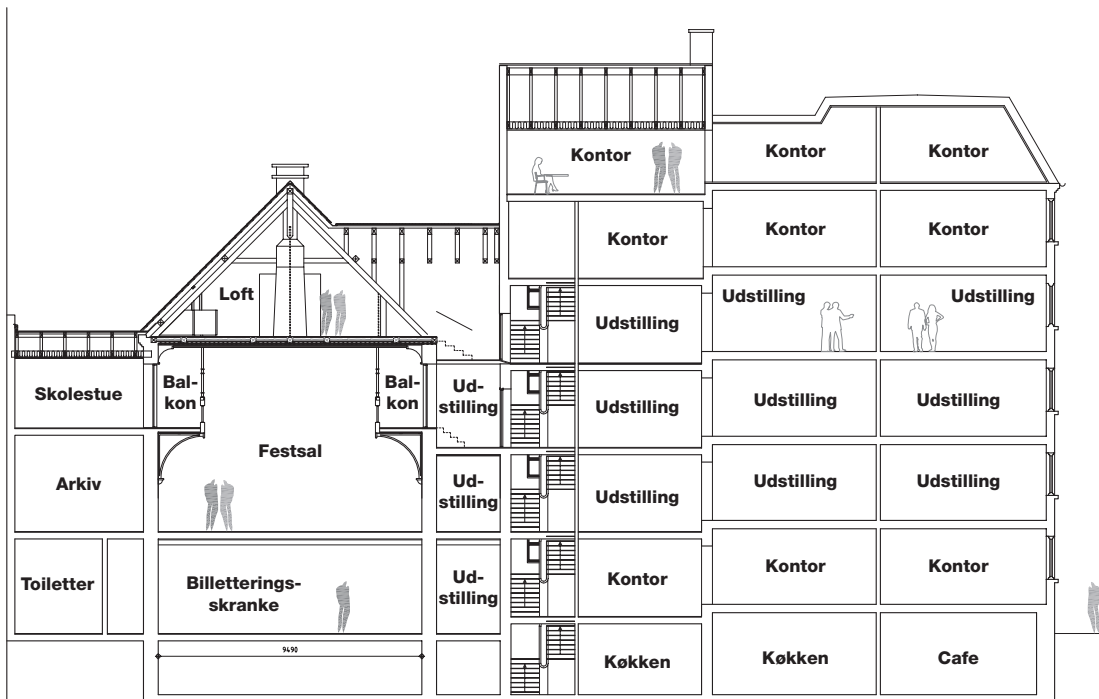
Fra begyndelsen af maj og indtil slutningen af oktober i år vil Arbejdersmuseet igen være præget af et stort byggeri.

Den 3. maj starter vi nemlig på restaureringen af loftetagen over festsalen og over mellembygningen mellem festsalen og bygningen til gaden i Rømersgade 22.

Der er tale om en gennemgribende restaurering af etagen. Taget over festsalen er meget utæt og skal fuldstændig udskiftes. De spær og lægter, som har båret taget siden 1879, skal alle gennemgås og erstattes i det omfang, det er nødvendigt. Gulvet på loftet skal tages op for at bjælkelaget, der både bærer og holder bygningens

sammen, kan blive forstærket, så publikum kan komme ind på loftet – ganske vist kun i mindre grupper.

Endelig skal siderummene til både festsalen og festsalens balkon restaureres grundlæggende og sættes i en stand, så de kan fungere i forbindelse med arrangementer i festsalen.

På tegningen ses hvorledes Arbejdersmuseets lokaliteter vil se ud, når denne byggeopgave er færdig.

Fredet bygning

Arbejdernes Forsamlingsbygning – altså museets bygning – er fredet, og alt skal fornys nøjagtig som det oprindelig var. Det betyder også, at mellembygningens tag bliver ført tilbage til det oprindelige tag – sådan som det så ud, før der blev lagt eternitskifer på i 1970'erne.

Ovenlysvinduer skal være den originale gammeldags type, og ventilationshætterne over selve salen skal helt udskiftes – stadig med kravet om genskabelse af de originale hætter. Samtidig bliver vinduer, mure og murkroner gennemgribende restaureret. Endelig bliver det hele isoleret, så det bliver nemmere at holde varmen i festsalen om vinteren – og billigere at opvarme.

Endvidere skal loftrummet brandimprægneres, forsynes med nye adgangsveje på 3. sal og af sikkerhedshensyn skal der installeres brand-sprinkling i opgangen.

Sidste fase

Vi har siden museet startede sin virksomhed i forsamlingsbygningen løbende gennemført restaurering af bygningerne – ofte har det været meget nødvendigt. Nu er vi nået til sidste fase, for når vi er færdige med tagetagen, har vi været igennem hele bygningen – fra forhus til baghus og fra kælder til loft. Og så har vi bygget en ny

kælder til særudstillingerne undervejs.

Alt i alt afleverer vi i november måned en bygning til brug for eftertiden i en stand, som den aldrig har været i – ikke engang fra starten, fordi den undervejs er blevet forstærket flere gange.

Nyt børnemuseum

I forbindelse med restaureringen indretter vi også faciliteter til at fortælle historien om huset – altså om Arbejdernes Forsamlingsbygning og livet i den.

Det vil dels ske på 2. sal i side-lokalet til festsalens balkon, dels på selve loftet over festsalen og endelig vil en særlig del af fortællingen om livet i huset i bred sammenhæng, blive direkte målrettet museets mange børnegæster.

Det vil ske i det kommende børnemuseum, som vi indretter i løbet af 2011 i stuen i Rømersgade 22, hvor der i dag er udlån og læsesal for biblioteket.

Samtidig med restaureringen, og for at få plads til de nye ak-

tiviteter, flytter vi bibliotekets udlån og læsesal til ABA's lokaler på Nørrebrogade i løbet af sommeren. Vi har allerede flyttet fotosamlingen til Nørrebrogade.

Det er rigtig dyrt at restaurere fredede bygninger, men museet har været så heldige at få hele det omfattende arbejde finansieret af en bevilling fra Arbejdsmarkedets Feriefond og en tildeling på Finansloven for 2009.

På grund af sikkerheden omkring arbejdet vil festsalen være lukket for publikum fra den 3. maj til den 29. oktober. Udstillingerne på 2. og 3. sal være meget kortvarigt lukket i få uger sidst på foråret, men ellers vil museets udstillingsaktivitet og adgangsforholdene for publikum være upåvirket af restaureringen.

Udviklingen omkring arbejdet og andre praktiske oplysninger kan i hele byggeprocessen ses på museets hjemmeside: www.arbejdermuseet.dk

INDBYDELSE TIL UDSILLINGSÅBNING

Venneforeningens medlemmer indbydes til at deltage i åbningen af **Erik Hagens-udstillingen fredag 23. april kl. 15-17 i Arbejdermuseets festsal.**

Forsknings- og formidlingschef Hanne Abildgaard byder velkommen.

Billedkunstneren Erik Hagens fortæller om udstillingen. Arbejdermuseets bestyrelsesformand, Marie-Louise Knup-pert, åbner udstillingen.

Kvindelige bryggeriarbejdere og ung socialdemokrat delte arbejderhistorieprisen

De to prismodtagere ved overrækkelsen i museets festsal.

Ved en festlighed i Arbejdermuseets festsal den 22. januar blev Arbejderhistorieprisen 2009 delt mellem Anne Brædder med afhandlingen *På lige fod med mændene* og Kristian Bruhn Henriksens *Demokraten – en politisk-ideologisk biografi om demokraten Hans Hedtoft*.

Bryggeriarbejderkvinderne

Anne Brædder fik prisen for en meget interessant undersøgelse af de københavnske

Kvindelige bryggeriarbejdere.

kvindelige bryggeriarbejderes arbejdskampe 1949-75, en periode med store forandringer i både arbejdsindhold og arbejdsdeling. Hun tager udgangspunkt i industrisamfundets kulturarv, og det er prisværdigt, at hun på denne måde åbner den industrielle kulturarv op, så den ikke reduceres til bygninger og maskiner.

Anne Brædder viser, hvordan de kvindelige bryggeriarbejderes forestillinger om, hvad kvindekønnet var og skulle være ændrede sig, og hvordan det havde direkte indvirkning på de faglige kampe, som de førte i tre årtier efter 2. verdenskrig. Med prisen ønsker priskomiteen at støtte forskningen i og historieskrivningen om arbejderkvindehistorien.

Hans Hedtoft

Kristian Bruhn Henriksen fik prisen for en veldokumenteret og velskrevet biografi over den unge Hedtoft. Afhandlingens resultater kaster både nyt lys over politikerens arbejde og tankegods i mellemkrigstiden og giver nye indsigter til forskningen i den ældre politiker Hedtoft og Danmarks politiske udvikling efter 1945.

Kristian Bruhn Henriksens hovedformål er at kombinere en biografi over den unge Hans Hedtoft frem til 1935 med en undersøgelse af dennes trusselsopfattelse

Hans Hedtoft til fodboldkamp.

i 1930'erne, og hvad denne opfattelse havde sit udspring i.

Ved inddragelse af hidtil ukendt arkivmateriale fra udenlandske arkiver viser Kristian Bruhn, hvordan den indsigt og de personlige kontakter i det internationale arbejde gav, var med til at forme Hedtofts trusselsopfattelse i 30'erne.

Arbejderhistorieprisen

Arbejderhistorieprisen er siden 1993 blevet uddelt af Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv, Selskabet til Forskning i Arbejderbevægelsens Historie og Foreningen Arbejdermuseets Venner og er

på 15.000 kr. Denne gang fik bedømmelsesudvalget 10 afhandlinger til vurdering.

Venneforeningens medlem af priskomiteen er Preben Hansen, som netop er blevet genudpeget til dette hverv af venneforeningens bestyrelse.

Prisens formål er at inspirere til og fremme studiet af arbejderklassens og arbejderbevægelsens historie og kultur blandt hovedfags- og ph.d.-studerende ved universiteterne og andre højere læreanstalter.

Prismodtagerne havde efter prisoverrækkelsen lejlighed til at præsentere deres afhandlinger og besvare spørgsmål om indholdet heraf.

Vinterferie på Arbejdermuseet

Atter i år var der i skolernes vinterferie i to uger i februar masser af gratis aktiviteter for børn og voksne på Arbejdermuseet. I Skolestuen kunne børnene klæde sig ud, skrive med grifler og lave kludedukker sammen med deres voksne, og så var der gratis omvisninger i de faste udstillinger hver dag.

I den historiske skolestue fra 1900 har skolebørnene taget tornysteret på ryggen og er draget på vinterferie. Derfor lukkede museet op for sjove gratis oplevelser for børn og voksne.

Det spændende garderobeskab gemmer på gamle fotografier og barndomserindringer, som man kan dykke ned i. I gemmerne hænger også historiske børnedragter, som børnene kan klæde sig ud i. Her er kjoler, skørter, hatte og veste, jakker og forklæder, og hvad der ellers hørte til bedsteforældrenes påklædning.

Børn og voksne i gang med kludeklip i vinterferien.

I skolestuen kan børnene sidde ved skolepulte og skrive med grifler på tavler - mens de voksne klogeligt holder sig for ørerne. Her er landkort, plancher af dyr og en pegepind, som fortæller sin egen historie om ikke at sige læreren imod.

Børnene og deres voksne kunne også lave deres egne kludedukker, som man kunne tage med hjem. Og museets guider stod klar med en hjælpende hånd.

Gratis omvisninger

Hver dag klokken 11 viste omvisere børn og voksne gratis rundt i udstillingerne, og hver dag fandt gæsterne sammen med omviseren ud af hvor turen skulle gå hen. Måske gik de igennem butiksgaden fra 1950'erne, hvor de snakker om tidens mode i trikotageforretningen A.C. Hansen, og hvor biografen reklamerer filmen "Bundfald" med bl.a. Preben Kaas og Lone Hertz, og som i sin tid blev set af over 2 millioner danskere.

Det kan også være, de besøgte familien Sørensen i dens autentiske lejlighed fra 1915, ser krisen kradse i lejligheden fra 1930'erne eller får en snak om, hvordan det var at være barn og sove i køjeseng, som man gør det i lejligheden fra 1950'erne.

Kaffebaren serverede gammeldags sodavand og kikkelse - og en Stjernepils eller en kop kaffe til de voksne.

Kunst til folket

Arbejdernes Kunstforening havde den 7. marts en meget velbesøgt generalforsamling i Arbejdermuseets Festsal. Kunstforeningens formand er Erik Juul Andersen, som er også aktiv i venneforeningens bestyrelse.

Foreningens store kunstsamling blev i 2002 overdraget Arbejdermuseet, og

de 350 malerier og 1400 grafiske blade fra perioden efter 2. Verdenskrig danner i dag kernen i museets kunstsamling.

Kataloget "Kunst til Folket" til udstillingen om foreningen og samlingen - som museet viste sidste forår - kan stadig erhverves i museets butik.

Sprudlende teaterkoncert til støtte for ofrene i Haiti

Lørdag den 28. januar var Arbejdersmuseets festsal rammen om en forrygende teaterkoncert, hvor skuespillere, musikere og personale arbejdede gratis, og alle indtægter fra salg af billetter gik ubeskåret til Læger uden Grænsers katastrofefond til hjælp for jordskælvs ofre i Haiti.

"Alle medarbejdere og skuespillere var straks med på idéen, og vi var glade for at give gæsterne en oplevelse ud over det sædvanlige, samtidig med at vi alle støttede en rigtig god sag", sagde inspektør John Larsen fra Arbejdersmuseet, som var idémanden bag projektet.

Christian Steffensen fra Den Danske Skueplads tilføjede: "Vi var ikke et sekund i tvivl om, at vi gerne ville stille op".

Teaterkoncerten ***Mor er den bedste i verden*** var et

sprudlende og kærligt møde med den usminkede danske kulturarv fra 1950'erne, hvor publikum også kunne ønske en sang og selv synge med. Museet fortsatte weekenden over med at sælge udvalgte

kunsthæfter for 100,-, hvor det fulde beløb gik til indsamlingen. Og om mandagen sendtes det samlede beløb på 16.840 kr. til Læger uden grænser.

Ambassadør-besøg

Arbejdersmuseet havde den 17. februar besøg af den amerikanske ambassadør i Danmark, Laurie S. Fulton. Direktør Peter Ludvigsen forestod en halvanden times rundvisning og orientering

om museets virksomhed. Her ses ambassadøren i midten sammen med sin ledsager, Barbara Weniger, og Peter Ludvigsen (Foto: John Larsen)

Debat om fremtidig struktur

Kulturministeriet har igangsat et udredningsarbejde om den fremtidige struktur på museumsområdet, og arbejdet følges af en særlig referencegruppe, hvor direktør Peter Ludvigsen er blandt medlemmerne. Landets mu-

seums- og venneforeninger herunder Arbejdersmuseets Venner, er repræsenteret ved formanden for Sammenslutningen af Museumsforeninger i Danmark, Jens Olufsen, Ringkøbing. Et led i udredningen bliver

også regionale konferencer, hvor repræsentanter for museerne, museums- og venneforeninger samt politikere m.fl. vil drøfte museernes fremtidige udvikling bl.a. i relation til de nye storkommuner og regioner.

Ny håndteringsplan – et godt arbejdsredskab

Af Preben Sørensen

Ved det første møde i det nye år i Arbejdermuseets bestyrelse forelagde museets forsknings- og formidlingschef Hanne Abildgaard en omfattende samlingshåndteringsplan, der er en gennemgang af Arbejdermuseet & Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkivs strategi for at opfylde de bestemmelser, der er nedfældet i vedtægterne for institutionens virkeområde.

Håndteringsplanen omfatter en beskrivelse af de tre fag-

lige afdelingers indsamlingspolitikker, registreringsplaner og praksis for magasinering. Desuden indeholder planen en beskrivelse af de nuværende magasinforhold, samlingernes bevaringstilstand samt de særsamlinger, der lapper ind over flere afdelinger.

Planen er kommet til verden ud fra et behov for at få revideret museumsafdelingens hidtidige indsamlingspolitik, og det sker bl.a. som opfølgning på et løfte til Kulturarvsstyrelsen. Den skal desuden være et redskab til at målrette og koordinere arbejdet i de enkelte afdelinger, så de bakker op om institutionens fælles målsætning og desuden supplerer hinanden bedst muligt i det daglige arbejde. Der har længe været behov for dette overblik og redskab i det daglige arbejde, og behovet var ikke blevet mindre efter fusionen med ABA. Med planen er alle

led nedskrevet – fra indtag, dokumentation, bevaring og til eventuel kassation.

Virksomheden er nu i stand til bedre at prioritere og målrettet vurdere de forskellige faser i arbejdet. Planen skal jævnligt revideres og f.eks. udbygges, således mangler der endnu afsnit om udlån.

Arkivet

Blandt de mange oplysninger i redegørelsen kan for arkivet nævnes, at det årligt modtager mellem 150 og 500 meter arkivalier. Ved årtusindeskiftet var afleveringerne på mellem 400 og 500 meter, efter sammenlægningen med museet ligger afleveringerne nu årligt på 150-200 meter.

Tyngdepunktet i arkivets samling er fortsat at være Danmarks centrale arkiv for arbejderbevægelsens organisationer, og denne opgave skal søges varetaget også fremover. Herunder hører også indsamling af elektroniske arkivalier, og herom hedder det i redegørelsen, at der vil blive tale om en vanskelig sag, da der fortsat er stor usikkerhed om langtidsbevaring af data.

Biblioteket

Biblioteket er et forskningsbibliotek inden for det dan-

ske biblioteksvæsen og indsamler alle former for trykte og elektroniske materialer fra arbejderbevægelsens organisationer. Samlingen af trykte materialer er helt unik, fordi samlinger af fagblade og aviser er fuldstændige og for fleres vedkommende helt tilbage til arbejderbevægelsens start i 1870-erne. Biblioteket rummer også en righoldig samling af dansk og udenlandsk litteratur om arbejderhistorien samt ca. 1.000 bind af utrykte afhandlinger fra universiteter og læreanstalter.

Da en stor del af informationen og dokumentationen af arbejderbevægelsens aktiviteter i dag foregår via de elektroniske medier bl.a. som hjemmesider og nyhedsbreve, udtrykkes der i planen frygt for at dette kildemateriale forsvinder, hvis organisationerne ikke opretter elektroniske arkiver, som efterfølges kan opsamles og nyttiggøres af biblioteket.

Museet

Arbejdermuseet, som er underlagt museumslovens bestemmelser som et landsdækkende specialmuseum, dokumenterer arbejdernes historie i hele landet hvad angår deres levevilkår, arbejderorganisationernes virke og historie samt andre sider af arbejderbefolkningens liv og vilkår. Museets samling består af genstande fra 1870'erne og

frem, og den rummer omkring 70.000 genstande fordelt på kulturhistoriske genstande, arkivalier, fotografier, film og kunst. Et særligt afsnit er museets kunstsamling, som er enestående på nationalt niveau med bl.a. den eneste danske samling af politisk kunst med tilknytning til socialistiske og andre venstreradikale bevægelser.

Særsamlinger

I håndteringsplanen indgår også en beskrivelse af Arbejdernes Forsamlingsbygning som et fredet og centralt monument over arbejderbevægelsens opståen og udvikling. Desuden gennemgås de forskellige særsamlinger bl.a. arkivets samling af 1.125 faner, der af bl.a. bevaringsmæssige årsager nu overføres til museumssamlingen, hvoraf kun en del dog gøres til egentlige museumsgenstande, medens resten indgår i studiesamlingen.

Hovedparten af bibliotekets samling af ca. 12.000 plakater og løbesedler forbliver dér, medens en del skrøbelige eller sjældne plakater eller af særlig herkomst flyttes til museets samling. Biblioteket rummer endvidere en omfattende samling bestående af ca. 3 millioner fotografier dækkende dansk og internationalt arbejderhistorie, medens museet råder over ca. 20.000 fotografier, hvoraf størstedelen er dokumentariske.

I planen redegøres også for arkivets samlinger af AV-materialer, film og plader samt valgmateriale og om ABA's indsamling af arbejdererindringer.

Fremtiden

Medens første halvdel af samlingshåndteringsplanen omhandler denne beskrivelse af institutionens nuværende samlinger, handler resten af denne nyttige publikation om planerne for fremtidens registreringer, bevaringsarbejdet og herunder de mangeartede problemer med at opretholde og gerne forbedre standarden af institutionens nuværende magasiner herunder fjernmagasinet på Telefonvej i Gladsaxe.

Som forslag til mulige erhvervelser til museums-samlingen indgår tilbud fra interesserede bl.a. om erhvervelse af et køkken fra Urbanplanen på Amager fra 1960-erne. Museet ønsker også gerne at udvide sin samling med genstande, der belyser forholdene inden for et serviceerhverv som hotel- og restaurationsvirksomhed med genstande fra det nedlagte Hotel- og Restaurationsbrancens museum "Ludvigslust" ved Silkeborg samt inden for det offentlige område gennem indsamling af materialer fra daginstitutioner på Nørrebro i København. Der er desuden ønsker til nyerhvervelser inden for kunstmrådet.

Stor medlemsfremgang for venneforeningen

Af Bendt Thuesen

På en velbesøgt generalforsamling i Arbejdermuseets Venner (ca. 60 deltagere) i museets festsal den 7. februar bød formanden, Preben Sørensen, velkommen og beklagede, at klokkeslættet for mødet ikke var kommet med i indkaldelsen. Til dirigent valgtes Jørgen Christiansen og til referent Bendt Thuesen.

Dirigenten konstaterede generalforsamlingens retmæssige indvarsling og dermed lovlighed og gav derefter ordet til formanden. Efter at have udtalt mindeord over de medlemmer, der var afgået ved døden i det forløbne år, aflagde formanden følgende

Beretning

–2009 blev både endnu et travlt år for venneforeningen og et rekordår forstået på den måde, at vi havde en ekstra stor medlemsfremgang. Som det senere vil fremgå af regnskabet, gik vi frem med ikke mindre end 89 medlemmer – fra 738 til forrige årsskifte til 827 pr. 31.12.2009, sagde formanden i sin beretning:

–Det er naturligvis meget tilfredsstillende, men giver også bestyrelsen et ekstra ansvar for at gøre tingene

endnu bedre fremover, så vi både kan bevare og helst fortsat udvide medlemskredsen.

Vi har også haft god tilslutning til vore forskellige arrangementer og mødetilbud i årets løb.

Foruden disse positive træk (og måske som en del af forklaringen herpå) vil jeg gerne fremhæve at vi nu har et samarbejde med museets medarbejdere om foreningens administration, som fungerer 100 pct. Her bør fremhæves Birgit Brammer, som til daglig tager sig af medlemskartotek og opkrævning af medlemskontingenter med tilhørende rykkere, men også besvarer de mange spørgsmål som medlemmerne stiller om vores virksomhed i årets løb. En meget stor tak for det!

Organisatorisk

Bestyrelsen har også haft travlt om end med lidt færre møder – som vi tidligere har ønsket det – plus den årlige pakkedag i AOF, da årbogen og et medlemsbrev skulle af sted. Et stærkt ønske fra medlemmerne om et medlemskort har vi som bekendt søgt opfyldt ved at trykke det bagerst i bladet,

og det vil vi fortsætte med.

I næste nr. af bladet i april bliver der således tale om medlemskort for en ny kontingentperiode nemlig fra 1. april i år til 31. marts næste år. Vi vil denne gang sørge for kontingentopkrævning så tidligt, at vi kan være sikre på, at kun de medlemmer, som har betalt, også får bladet med medlemskortet.

Som nævnt i forrige års beretning er vi enige om i højere grad at søge samarbejde med andre af arbejderbevægelsens organisationer, og det var tilfældet med succes den 27. september med Rejsescenens forestilling "Hellere rig og rask end syg og fattig", som vi gennemførte i et godt samarbejde med Arbejdernes Kunstforening.

Vi arbejder også fortsat på en øget markedsføring af vores virksomhed bl.a. ved en løbende ajourføring af vores del af museets hjemmeside. Vi prøver endvidere at gennemføre en planlægning af vore medlemstilbud for en længere periode i relation til museets udstillingskalender.

Som sagt ved flere tidligere lejligheder ønsker vi i langt

højere grad at kunne benytte elektronisk post i dialogen med medlemmerne, og det skal nu sættes bedre i system. Der er nemlig kommet et godt tilbud fra museets kommunikationsmedarbejder, Mette Marcussen, om at rundsende museets nyhedsbreve direkte til jeres e-mail adresser.

Det er vigtigt, fordi der kan være ekstra udstillinger f.eks. på balkonen eller særarrangementer som støtte-teaterkoncerten forleden aften til fordel for Haiti-indsamlingen, som vi af tidsmæssige grunde ikke kan nå at fortælle om i bladet – Der bliver en omtale i næste nr. af bladet, om hvordan man i praksis via museets hjemmeside bliver tilmeldt som fremtidig modtager af nyheder fra museet.

Formanden takkede bestyrelsen med suppleanter for aktiv indsats det forløbne år – med en særlig tak til Jørgen Strand med hans mange opgaver som næstformand, kasserer og agitator nr. 1.

Han rettede en særlig tak til bestyrelsesmedlem Ib Arne Rahr, som blev ramt af sygdom i årets løb og nu er kommet på plejehjem. Han har derfor selv ønsket at udtræde af bestyrelsen i utide. Bestyrelsen har tidligere sendt ham en boghilsen og ønsket ham god bedring, og det vil vi også gøre herfra.

Venneforeningens bestyrelse efter generalforsamlingen.

Medlemsaktiviteter

–Vi har i årets løb lagt vægt på, i samarbejde med museet, at informere om og indbyde til museets forskellige arrangementer bl.a. udstillingsåbninger og en række forskellige særtilbud.

Vi har samtidig videreført vore egne medlemsrundvisninger af bl.a. særudstillinger og har her en fortsat stor tilslutning, hvor mange er glade for både interessante og hyggelige søndage eftermiddage på Arbejdermuseet, fortsatte formanden:

–Vi har dog også bevæget os uden for Rømersgade, som da vi tog mod tilbuddet fra Lars Gårdhøj om en rundvisning på Assistens Kirkegård til gravstederne for nogle af arbejderbevægelsens pionerer.

Et stærkt ønske fra flere medlemmer om musikalske arrangementer blev den 3. maj opfyldt med jazz-matinee om New Orleans jazzens historie, som blev en så

stor succes, at vi planlægger et nyt jazz-arrangement til efteråret.

Solhvervsfesten den 1. december blev atter en succes med fuldt hus i festsalen og en både flot og fremtidsrettet tale af Københavns nye overborgmester Frank Jensen, som også tog sig tid til at tale med festdeltagerne hele aftenen. Vi genindførte den varme mad og fik bestemt indtrykket af, at stegt flæsk med persillesovs godt må blive en fast menu også ved kommende solhvervsfester. Der var en rigtig god stemning aftenen igennem med fællessange og god musik af vennerne fra Gladsaxe, og til sidst vores amerikanske lotteri, med færre sponsorer men dog med mange gode gevinster.

Medlemsbladet

Vennebladet er udkommet med tre numre også i fjor foruden museets flotte årbog i sommer. En tak til redaktionsudvalget med bl.a. Peter

Ludvigsen, Preben Hansen og Jørgen Strand som aktive medl.

Bladets indhold har i lighed med forrige år været koncentreret om skildringer af museets mangeartede virksomhed – ikke alene udstillingerne samt aktuelle bog anmeldelser og naturligvis omtale af vores egen virksomhed. Oplaget er fortsat 3.000 eksemplarer, hvoraf de knap 1000 udsendes pr. post og resten er PR-materiale dagligt på museet og i venneforeningen.

Andre aktiviteter

–Jeg har som sædvanlig deltaget i møderne i museets bestyrelse og dermed på nærmeste hold kunnet følge med i den positive udvikling, som Peter Ludvigsen senere vil fortælle om. Som næstformand i Sammenslutningen af Museumsforeninger i Danmark, har jeg deltaget i bestyrelsesmøder, som vi holder rundt om på museerne, og det samme gælder Sammenslutningens årsmøde og kursusdag samt et europæisk museumsmøde i Hamborg sidst på året.

Det er både nyttigt og spændende at møde repræsentanter for de øvrige 64 medlemsforeninger, og vi har i år planlagt årsmøde på Ribe museum og kursusdag på museet i Aars. Sammenslutningen er nu oppe på 65 tilsluttede museums – og venneforeninger med tilsam-

men over 35.000 personer som medlemmer, men vi vil gerne have flere foreninger med bl.a. i hovedstadsregionen. På forslag af Bendt Thuesen, der foruden det aktive bestyrelsesarbejde i vores venneforening, også er formand for Ballerup historiske Forening, holdt sammenslutningen således et hvervemøde forleden i ODM's lokaler i Vartovs lokaler i København, hvor en række foreninger deltog.

Sammenslutningen vil gerne holde årsmødet 2011 i Arbejdermuseet, og det er da et ønske, vi gerne ser opfyldt, hvis det er praktisk og økonomisk muligt.

–Jeg vil også fremhæve Preben Hansens aktive indsats som venneforeningens repræsentant i den bedømmelseskomite, der tager stilling til de årlige modtagere af Arbejderhistorieprisen, hvortil vi som bekendt yder et økonomisk tilskud på 5.000 kr.

Afslutning

–Jeg vil gerne slutte beretningen med en stor tak til museets medarbejdere, det gælder både direktionen og medarbejdere som Birgit Brammer og John Larsen samt vores venner i bogholderiet og museumsbutikken og andre på museet som er bidragsydere til vores blad eller som sørger for vore rundvisninger. De bidrager alle til, at venneforeningen fortsat kan være en aktiv

del af museets tilværelse og bagland.

–Til gengæld skal vi fortsat formå at være de ambassadører for museet, som det fortjener. Vi er også af den grund glade for det fortsat øgede antal interesserede, der slutter op om museet ved et medlemskab af Arbejdermuseets Venner. Tak for dét og på gensyn også fremover, sluttede Preben Sørensen sin beretning.

Efter en kort udveksling af synspunkter om medlemskortet (Kaj Hansen ønskede et rigtigt ét, mens Kirsten Hedtoft fandt løsningen genial), blev der udtrykt stor tilfredshed med medlemsfremgangen, og Eva Bendix spurgte til årsagen. Formanden fremhævede først og fremmest Jørgen Strands ihærdige indsats. Herefter blev beretningen godkendt enstemmigt.

Regnskabet

Det blev i sædvanlig entusiastisk form forelagt af kassereren, Jørgen Strand. Regnskabet udviser et underskud på 14.522 kr., en balance på 166.393 kr. og en egenkapital på 143.852 kr.

Årets underskud – på trods af stigende kontingentindtægter – skyldes især stærkt stigende portoudgifter, nye foldere og øgede udgifter til arrangementer. Eksempelvis koster solhvervsfesten langt mere, end deltagerbetalingen dækker.

Jørgen Strand fremhævede de mange fordele, et medlemskab giver, og opfordrede stærkt til en indsats for flere medlemmer, – "det er ikke svært!".

Efter spørgsmål om bl.a. bankforbindelser opfordrede Jens Kristensen til, at regnskabet revideres af både revisor og revisorsuppleant. Dette lovede bestyrelsen at se på.

Regnskabet blev herefter enstemmigt godkendt, og det samme blev forslaget til budget for 2010, som viser et overskud på 4.600 kr.

Kontingentjusteringer i 2011

Kasserer Jørgen Strand forelagde et forslag om en mindre justering af kontingentet i 2011:

Pensionister (studerende og enkeltpersoner): fra 140 kr. til 150 kr. Pensionistpar: fra 170 kr. til 200 kr. Øvrige satser uændrede, Kaj Hansen mente, at det var et dårligt signal; med formue og medlemsfremgang er det nødvendigt med en kontingentstigning. Formanden understregede, at det er hele bestyrelsens forslag, og da vi har haft underskud i 2009, er der kun tale om en ajourføring. Forslaget blev herefter vedtaget med alle stemmer mod én.

Genvalg og nyvalg

På grund af sygdom ønskede Ib Arne Rahr ikke genvalg, herefter blev Jørgen Strand

og Keld Andersen genvalgt og (hidtil suppleant) Lise Werup nyvalgt.

Som suppleanter blev Erik Juul Andersen genvalgt og Kirsten Nøhr Christiansen nyvalgt.

Lillian Kristensen udtrykte tilfredshed med, at der nu kommer øget kvindelig repræsentation i foreningens ledelse.

Bent Hansen og Henning Grelle genvalgtes som hhv. revisor og revisorsuppleant.

Fremtidig virksomhed

Formanden omtalte museets nye særudstilling med maleren Erik Hagens; den åbner den 23.4. kl. 15, og der bliver medlemsrundvisning den 2.5. kl. 14. Den 30.5. kl. 13.30 viser Jørgen Strand rundt på industriudstillingen i Brede.

Efter succesen sidste år planlægges en ny jazzmatiné til efteråret, og der bliver naturligvis som sædvanlig solhvervsfest, som efterfølgende er fastsat til tirsdag den 30. november. Desuden bliver medlemmerne indbudt til åbning af en ny særudstilling om den Finske Borgerkrig 1918 fredag den 10. september, og venneforeningen arrangerer en rundvisning på udstillingen på et senere tidspunkt.

Arbejdersmuseet

Direktør Peter Ludvigsen gav en grundig orientering om især to aktuelle forhold: Gennem flere år har man

arbejdet med planerne om en renovering af tagetagen. Sagen er specielt vanskelig, fordi bygningen er fredet, og alt derfor skal godkendes af Kulturarvsstyrelsen. Men nu er man klar til at gå i gang. Byggeperioden bliver 3. maj – 29. oktober (der bliver derfor ingen kulturnat i år!). Projektet har måttet ændres undervejs, da loftet ikke vil kunne bære gæster ved en egentlig publikumsudstilling. Museet vil dog på anden vis sikre, at man vil kunne se bygningens historie.

Dernæst fortalte Peter Ludvigsen om arbejdet med at få museet på listen over verdens kulturarv, i første omgang på en såkaldt "tentativliste". Kulturarvsstyrelsen har støttet, at Arbejdersmuseet udarbejder et internationalt projekt om arbejderforsamlingsbygninger. Han gennemgik herefter en række bygninger i bl.a. Helsinki, Motala, Frankfurt, Brügge, Vermont og flere bygninger i Australien.

Peter Ludvigsen sluttede med at takke for samarbejdet med venneforeningen og for foreningens støtte til museet og gav hver af de fremmødte en boggave fra museet: Den meget flotte "Industriens billeder".

Formanden afsluttede mødet med en tak til Peter Ludvigsen og til dirigenten og de fremmødte.

Arbejdermuseets Venners bestyrelse februar 2010

Formand/Redaktør

Preben Sørensen
Sundgade 3, st.
6400 Sønderborg
Tlf. 3 391 85 10/23 63 82 32
prebensorensen@bbsyd.dk

Næstformand/kasserer

Jørgen Strand
Branddamsvej 49
2860 Søborg
Tlf. 39 66 05 47/51 21 41 42
jstrand@webspeed.dk

Sekretær

Bendt Thuesen
Damtoften 9
2750 Ballerup
Tlf. 44 97 16 41
ebthuesen@get2net.dk

Best. medl.

Lise Werup
Lundtoftegårdsvej 9, 11.mf.
2800 Kongens Lyngby
Tlf. 39 69 33 79/60 72 11 00
werup@webspeed.dk

Best. medl.

Keld Andersen
Nørreled 5
2760 Måløv
Tlf. 38 79 07 32
keldandersen@city.dk

Best. medl.

Leif Max Hansen
Hyldekærparken 7
Gundsømagle
4000 Roskilde
Tlf. 46 78 88 77/21 27 98 66
leif.max@gmail.com

Suppleanter

Erik Juul Andersen
Stenvad 8b
2800 Lyngby
Tlf. 44 44 43 73/40 31 43 73
eja@aof-danmark.dk

Kirsten Nøhr Christiansen
Zolas Allé 7
2860 Søborg
Tlf. 3967 0932
kirsten@kirstennn.dk

Arbejdermuseets repræsentant:

Peter Ludvigsen
museumsdirektør
Rådhusvej 43
2920 Charlottenlund
Tlf. 39 90 95 95/33 48 03 00
pl@arbejdermuseet.dk

Kontingentsats pr. 1. 4. 2010

Jeg vil gerne være medlem af Arbejdermuseets venner

sæt kryds

Husstandskontingent	☐	250 kr.
Pensionister / studerende og enkeltpersoner	☐	140 kr.
Pensionistpar	☐	170 kr.
Foreninger (indtil 100 medlemmer)	☐	500 kr.
Foreninger (fra 100-500 medlemmer)	☐	1000 kr.
Foreninger (over 500 medlemmer)	☐	1500 kr.

Navn: _____

Gade: _____

Postnr.: _____

By: _____

Tlf. nr.: _____

HUSK
VENLIGST
PORTO

Arbejdermuseets Venner
Arbejdermuseet

Rømersgade 22
1362 København K

MEDLEMSKORT

FOR ARBEJDERMUSEETS VENNER

For perioden 1. april 2010 - 31. marts 2011.

INDBYDELSE - til venneforeningens medlemmer

RUNDVISNING I ERIK HAGENS – UDSTILLINGEN

søndag den 2. maj kl. 14.00 i Arbejdermuseet

Spændende rundvisning i den nye særudstilling med værker af billedkunstneren Erik Hagens.

Rundviser: Museumsassistent Connie Hansen

Efterfølgende sammenkomst med mulighed for at stille supplerende spørgsmål. Gratis kaffe/the og kage til deltagerne. Tilmelding 1 uge før til Leif Max Hansen, tlf. 4678 8877 eller 2127 9866 eller pr. e-mail: leifmax@gmail.com

FOREDRAG OG RUNDVISNING I BREDE

**søndag den 30. maj kl. 13.30, I.C. Modewegs Vej,
2800 Kongens Lyngby ved hovedindgangen til udstillingen**

Næstformand Jørgen Strand vil holde et oplæg om den historiske udvikling i Brede, fra mølleindustri til fabriksindustri. Der lægges vægt på arbejdernes levevilkår samt ejernes indflydelse på såvel arbejdslivet som privatlivet.

Efterfølgende vil der være rundvisning på Industriudstillingen.

Jørgen Strand underviser i Arbejderbevægelsens historie på forskellige uddannelsesinstitutioner.

Tilmelding senest 1 uge før til Jørgen Strand, tlf. 3966 0547 eller 5121 4142, eller pr. e-mail: jstrand@webspeed.dk

Bestyrelsen

Afsender:

Arbejdermuseets Venner · Rømersgade 22 · 1362 København K

POST

PP

DANMARK

HJEM TIL DIN HISTORIE

Gå tilbage til dagligdagen i 1950'erne - træd ind i historien og familiens hverdag. Smag på Rich's kaffen og kikksekagen i kaffebaren fra dengang
• Oplev 'Trange Tider' - en lejlighed fra 1930'ernes krisetid
• Besøg familien Sørensen - tre generationer af ufaglærte arbejdere - fra indvandringen til storbym i 1885 frem til museets overtagelse af deres autentiske lejlighed i 1990
• Se industriarbejdets udvikling fra industrialiseringen i midten af 1800-tallet til i dag
• Se, hør og oplev - for du kommer tæt på hverdagen i museets udstillinger
• Bemærk de skiftende særudstillinger

Café & Øl-Halle '1892'

Smag på historien og en Stjerne Pilsner i Københavns eneste fredede kældervejrtning, hver dag 11-17. Reservation 33 33 00 18
• Probieren Sie die traditionelle dänische Küche in den originalen Café & Øl-Halle '1892' täglich 11-17. Reservierung (+45) 33 33 00 18
• Get a taste of history and traditional Danish food in the listed Café & Øl-Halle '1892' daily 11-5. Reservation (+45) 33 33 00 18

In die Geschichte eintreten

Erleben Sie den Alltag der 50ziger Jahre und genießen Sie eine Tasse Ersatz-Kaffee mit Zichorie und Keksekuchen in der zeitgenössischen Kaffee-Stube
• Erfahren Sie 'Schwere Zeiten' - eine Wohnung aus der Zeit der grossen Krise in den 30iger Jahren
• Besuchen Sie die Familie Sørensen - drei Generationen einer Kopenhagener Familie aus der Zeit von 1885 bis 1990 erwarten Sie
• Gezeigt wird die Entwicklung der Industriearbeit von der Industrialisierung in der Mitte des 19. Jahrhunderts bis Heute
• Beachten Sie die Sonderausstellungen

Home to history

Step directly into everyday life of the Danes in the 1950s. Taste chicory coffee and chocolate biscuit cake in the 1950s coffee shop of that time
• Experience 'Hard Times' - an early morning in an apartment from the depression in the 1930s
• Visit the Sørensen family - three generations of Copenhageners from 1885 to 1990
• See how industrial work developed from the industrialisation of the mid 19th century till today
• Don't miss the temporary exhibitions

Aktiviteter fra påske til og med efterårsferien

Gamle lege i garden: kl 10-16

Handskemagerværksted: kl 11-14

Aktiviteter i skolenes sommerferie

Lav din egen kludedukke i den gamle skolestue: kl 11-15

Aktivitäten zwischen Ostern und Herbst

Alte Spiele im Hof: 10-16 Uhr

Handschuhmacherwerkstatt: 11-14 Uhr

Aktivitäten in den Sommerschulferien

Bastel deine eigene Lappenpuppe in der alten

Schulstube: 11-15 Uhr

Attractions from Easter to autumn:

Old fashioned children's games in the yard: 10-16

Glover's workshop: 11-14

Attractions during summer:

Make your own rag doll in the old classroom: 11-15

Arbejdermuseet hver dag 10-16
Das Arbeitermuseum täglich 10-16
The Workers' Museum daily 10-16
Lukkedage, geschlossen, closed
1-3/1, 23-26/12, 31/12 2010

ARBEJDERMUSEET

Rømersgade 22, DK-1362 København K (LIGE VED NØRREPORT)
Tlf 45 33 93 25 75
arbejdermuseet@arbejdermuseet.dk, www.arbejdermuseet.dk

MUSEET SOM NY TOP ATTRAKTION

Foreningen Top Attraktioner har for første gang optaget medlemmer på Sjælland, nemlig Arbejdermuseet og Vikingskibsmuseet i Roskilde. Med optagelse af disse to nye attraktioner har Top Attraktioner samlet rundt 5 millioner gæster om året. Foreningen gennemfører en omfattende markedsføring både i ind- og udland bl.a. med informationsfoldere i stort oplag. Her ses præsentationen af Arbejdermuseet med orientering i billeder og tekst på flere sprog. Læs mere side 6.